

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

România.

(b.) Este incontestabil, că până acum România s'a găsit în situația cea mai dificilă ca stat mic între cele două grupări de state mari beligerante. România dându-și bine seama de situația dificilă în asemenea condiții n'a urmat și nu putea se urmeze altă politică, decât a păstra o neutralitate expectativă până la sfârșit, în același timp însă, ca să nu se sinucidă pe sine, a nu încătușa exportul ei de cereale în detrimentul puterilor centrale, și totdeodată a nu da prilej de ceartă învecinatei Rusii prin prea multe favoruri acordate dușmanilor ei.

În situația dificilă în care s'a găsit România dela începutul războiului, nu putea face altă politică decât aceea de a păstra o neutralitate binevoitoare de ambele laturi: a nu strica vechile relațiuni prietenești cu unul, și a nu-și face dușman pe altul, în marele proces ce se răfăiește actualmente între doi mari vecini la frontierele ei. Și nici din o parte și nici din cealaltă nu i se cerea nimic mai mult, decât o neutralitate binevoitoare, pe care România vedem că o susține cu sinceră fidelitate până astăzi, și suntem convingși, că nu se va depărta de linia ei de conduită bună până în capăt.

Ademenirile din una sau din altă parte nu pot să schimbe busola sigură a politicii românești, care nu va putea fi deviată de nimenea dela directiva pe care și-a ales-o statul român în acest vifor mondial, din care românismul întreg nu dorește altceva, decât să iasă tot atât de neatins și de teafăr, cum a eșit și din alte viscole, poate și mai grele, ce au trecut peste capul lui.

Că nici Germania și nici Rusia nu au avut de scop nimicirea României, suntem convingși acum după un an de războiu, căci altcum, dacă Germania ar fi fost convinsă, că România este în soldul Rusiei, nimic nu-i era mai ușor decât să facă cu «Belgia orientului», aceea ce atât de ușor a făcut cu Belgia occidentală.

Și tot așa Rusia, dacă o bănuia pe România, că are cugete ascunse față de ea, putea la început prea ușor să-și scurte prin Moldova drumul spre Carpați în iarna anului 1914.

Că n'a venit nici una din aceste catastrofale posibilități pentru România din nici o parte, este dovadă, că acest mic stat și-a câștigat prin loiala sa atitudine respectul celor mai puternice state din Europa, tocmai în împrejurări grele ca cele din zilele noastre.

În România s'au putut încrede și unii și alții, că nu joacă rol dublu, și de aceea și România se va putea încrede în viitorul ei, în garanțiile ce vor trebui să-i deie învingătorii pentru siguranța ei viitoare, nu numai a ei, ci și a celor ce luptă pentru asigurarea păcii și liniștii Europei pentru cel puțin un secol înainte.

De aceea, România va putea să se încreadă puterilor centrale mai mult

ca ori și când după victoria finală ce este de partea lor și strâns alipită de ele nu va avea nimic de temut pentru lungă vreme din oricare altă parte.

Căci să nu uităm un lucru. De învingea Rusia, să poate că România eșea mărită deocamdată pe socoteala monarhiei noastre, zicem deocamdată, dar cine știe, dacă o Rusie biruitoare s'ar fi oprit la atât și nu ar fi mers mult mai departe spre realizarea testamentului lui Petru cel Mare, amenințând întreaga Europă civilizată, unde se numără și întreg neamul românesc, cu o complectă subjugare?

România nu putea opune unui asemenea plan o rezistență deosebită, dacă el succedea, ci trebuia în urmă să se plece sorții. Dar câștigând și simpatii rusești pe cale diplomatică, a făcut o norocoasă politică, asigurându-se în contra unui eventual atac din partea Rusiei, și prin aceasta și-a salvat independența ei și indirect a servit și cauzei puterilor centrale.

Această politică prudentă și cu efecte, cari astăzi nu mai pot fi contestate, vor găsi, suntem convingși, dreaptă apărare la puterile centrale, cari vor resplăti la urma urmei România cu ceea ce este în drept de a fi resplătită.

Cât pentru jertfele ce le-am adus noi, Români din monarhie, pe altarul iubirii de patrie, nici nu mai pomenim. Ele sunt prea bine cunoscute și nici nu se mai pot desminți.

Și pentru viitor, atât monarhia noastră, cât și Germania, tot mai mult pot să se încreadă în neamul românesc, și când această încredere va fi sigilată cu acordarea drepturilor la o existență mai bună și mai ferice pentru noi, Români din aceste părți, nici România liberă nu va mai sta în dilemă în cine să-și puie toată încrederea ei pentru vremile ce vor să vie.

Rusia face concesii. Se simte foarte strâmtorată Rusia, cum se vede, căci începe se facă concesii României. După o știre telegrafică, dată din București, a sosit acolo domnul Diamand, ambasadorul României la Petrograd, cu propoziții nouă, făcute din partea guvernului rusesc, care se declară gata a ceda de bună voie României o anumită parte din Basarabia, — probabil județele pe cari i le-a răpit Rusia la anul 1878, — sub condiția, ca România se între imediat în acțiune în contra Austro-Ungariei. E un progres însemnat acesta. Căci până acuma Rusia a oferit României aceea ce nu era al ei: Ardealul, Bucovina, Banatul, iar acuma ofere ceva din al ei. Dar cine garantează, că va și da aceea ce promite, dar mai ales, că aceea ce ofere acum, va fi și mâne, ori poimâne proprietatea ei, și că puterile centrale nu vor lua în stăpânirea lor și Basarabia, cum au luat Polonia? Acesta credem că va fi răspunsul guvernului român la noua propoziție rusească.

Preoții din Ardeal.

— Articol din «Neamul Românesc». —

Clipelor prin cari trece neamul nostru le adaugă multă măreție sfatul binevoitor al cucernicului părinte din sat.

Cuvântul lui blând, plin de nădejde în mila celui Atotputernic, dă ajutor celor sdrobiți sufletește.

În fața ușilor împărătești stă preotul cu obrazul scaldat de lumina zilei și a lumânărilor, cu ochii rugători și plini de răbdare, cu părul sumbru sau argintat peste tot și prin graiul său împarte în sufletul tuturor credincioșilor pace sufletului sbuciumat.

Biserica, primătoarea celor loviți de soarta nemiloasă, alină cu duhul dumnezeirii pe cei cari aleargă la adăpostul ei. Numai ea a rămas loc de încurajare.

Mai era școala și casa de sfat. Dar acestea au fost văduvite de prezența dascălului, luminător de minți crude.

Toate au rămas în seama preotului. Și el stă pe treapta pe care l-a pus voia vremilor, cu multă cinste.

Pe preot îl vezi la biserică, îl vezi la școală, îl întâlnești la bancă, la casa de sfat, pretutindeni.

El dă tuturor îndrumări și le propovăduiește răbdare. Copiii se strâng toți, în zi de sârbătoare, la biserică. Mamele cernite, și în suflet și pe cap, cu ochii aproape scurși de lacrimi, stau îngenunchiate, ascultând ruga înălțătoare a preotului, și el îngenunchiat printre cei ce plâng pentru morți. Fieri îi trec pe toți la glasul lui. Copiii se ostenesc să prindă cât mai bine spusele preotului, pe când femeile, simțind mai mult, plâng de se zguduie piatra bisericii.

Bătrânii cu pletele pe spate se cutremură, și părintele cetește tremurând slova evangheliei drept-credincioșilor săi, cari în desnădejde au alergat peste pragul izbăvitoare de rele.

Iată, în vremuri mari, rolul preoților din Ardeal, pe cari și-l îndeplinesc cu cea mai mare sfințenie!

Slujba i-a sfințit pe toți, și pare că toți stau mai stăruitor în lucrurile lor, par'că se simt mai întregi, mai bine, mai aproape de cei cărora le poartă grija: balzamal duhovniciei le omoară grija, și preotul vede, simte, cunoaște, — el împarte cu dărnicie nădejdea în Dumnezeu.

Momentele acestea de înălțare a religiei, când propovăduitorii ei știu să stea la datorie, nu se pot șterge.

În umbra lor se adăpostesc în minutele de primejdie credincioșii, și ei prin graiul lor împart duhul de îmbărbătare: «Nădăjduiți întru Domnul!»

Frumos îndemn!

Și ce cumiți sunt copiii după ce vin dela biserică! Cu câtă smerenie și supunere caută la spusele mamei, ale bunicii, mătușelor, toți cerniți și cu ochii plânși. Nu mai sburdă. Sunt niște copii cu minte de bătrâni. Se strâng și urmăresc în tot colțul satului pe părintele, care par'că niciodată nu a fost așa de bun și de sfânt.

Au tot mai multă nevoie de sfatul lui, de primirea lui, de binecuvântarea lui, și preotul îi primește, îi îndeamnă,

și sfătuește. E un suflet ales și împărțitor de balsam pentru rane.

Satul e pustiu de flăcăi și oameni tineri. Toate lucrurile jălesc, pline de rugină și de praf. Părintele aleargă, îndeamnă, și munca pornește cu brațele plâpânde, tremurânde ale bătrânilor și ale mlădișelor tinere.

S'au cunoscut poate prea puțin binefacerile preoției, dar acum a ieșit bine în față rolul binecuvântat al preotului în vremuri de grea cumpănă pentru credincioși.

Văduvia și neaverea au lovit satul, iar el, bietul preot, rămâne stăruitor la altarul lui Dumnezeu, ca să înlătore desnădejdea, care sboară deasupra capetelor omenești.

Grea însărcinare! Totuși preotul din Ardeal și-o împlinește cu multă stăruință, și aceasta face cinste tagmei preoțești, ca și neamului, al cărui conducător sufletesc este.

Importanța și necesitatea predicii.

— Reflexiuni. —

(n) În timpul din urmă s'au auzit îmbucurătoare glasuri din cercurile noastre preoțești, insistând cu puternice argumente asupra importanței și necesității de a se propovedui cuvântul lui Dumnezeu în bisericile noastre «cu vreme și fără de vreme».

Adevărat, că alături de aceste frumoase porniri spre progres, n'au lipsit din discuțiile ziaristice nici opiniile mai puțin progresiste ale unor preoți, cari nu pot ori nu vor să înțeleagă, că neglijând predica, oricare preot păcătuiește înaintea lui Dumnezeu și înaintea conștiinții sale în modul cel mai grav, nefăcându-și niciodată datoria deplin, neputând fi considerat ca adevărat slugitor și ostaș al lui Cristos, ci ca un simplu năimit, care evită a-și revărsa lumina și cunoștințele sufletului său asupra turmei încredințate lui spre îndreptare și mântuire duhovnicească.

Un confrate ne îndeamnă, să nu ne facem iluzii, pentru-că «efectul predicilor noastre, oricât ar fi ele de iscusite, se pierde de grabă în sufletul mulțimii, ca stropii de ploaie în pământul uscat». (Bis. și Școala, 1915, nr. 33.)

Comparația este potrivită, dar ea servește ca argument tocmai pentru necesitatea absolută a predicii și deci contra părerii, că predica ar fi ceva de prisos, ceva ce s'ar putea neglija în biserică noastră, fără nici un scrupul. Precum pământul uscat are lipsă de ploaie bogată, ca să-i stămpere, să-i împrespăteze puterile și să-i învieze fertilitatea, tot astfel și sufletul păgănit al mulțimii are neapărată trebuință de a fi luminat și înviorat prin o neconținută stropire cu roua creștinească binecuvântată, care poate să-l curețe de întinăciune, să-l umple de sămânța sfântă a cuvântului divin și să-l facă roditor de fapte plăcute lui Dumnezeu și oamenilor.

Alt frate în Domnul scrie «să nu credem, că preoții cu predicile lor vor face minuni, dacă societatea noastră nu va introduce singură o leacă de severitate în năravurile sale și nu va smulge cu rădăcini cu tot buruienile din suflet». (Bis. și Școala, nr. 31 din 1915.)

Nu știu să fi afirmat cineva, că preoții vor face minuni cu predicile lor. S'a zis și s'a scris totdeauna, că preoții cari predică regulat și sistematic, își fac datoria deplin, iar cei ce nu predică se fac nevrednici de chemarea lor, luând în deșert numele și darul preoțesc. Minunile sunt rezervate Atotputernicului Dumnezeu, însă ele se îndeplinesc uneori și prin munca și voința jertfitoare a slugitorilor adevărați ai Domnului. Cunoaștem destule cazuri, când predica continuă, avântată și pătrunzătoare a unor preoți vrednici, fiind sprijinită și de viața lor curată, harnică și fără prihană, a putut să facă oarecari minuni, însuflețind poporul nostru la jertfe însemnate pentru scopuri religioase și culturale, sau abătându-l din calea rătăcirii și îndrumându-l spre cărările virtuții. Preoții noștri, luminați și conștienți de datoria lor de educatori și doctori ai sufletelor, nu vor putea fi niciodată de acord cu cel ce susține, că «societatea noastră va trebui să introducă singură o leacă de severitate în năravurile sale și să smulgă cu rădăcini cu tot buruienile din suflet». Dacă ar conștii cu acest punct de vedere atât de comod, ar însemna, că se învoesc a-și subscrie sentința de moarte morală, renunțând la cea mai importantă, cea mai grea, dar și cea mai sfântă parte a misiunii lor.

Dacă cel îndatorat să vestească cuvântul lui Dumnezeu, «va lipsi a binevesti, să se socotească ca ucigaș de oameni», zice Sf. Vasile cel Mare. Iar Ilie Miniati întregeste osânda prin următoarele cuvinte zguduitoare: «Amar când este tăcere în biserică, când nu se aude cuvântul lui Dumnezeu, când păstorii staulului, păstorii oilor celor cuvântătoare, următorii apostolilor nu predică, ci sunt fără de glas, sau din neștiință sau din lenevire. Atunci diavolul ia îndrăzneală, iese fără frică, întră înlăuntru în turma lui Cristos, și ca un lup mănăcător de sânge mănăcă sufletele creștinilor ca pe niște oi fără de pază. Hrana Jidovilor în pustiu a fost mana, iar hrana creștinilor este cuvântul lui Dumnezeu... Urgia dumnezeiască nu poate trimite o foame mai rea, decât lipsa cuvântului lui Dumnezeu în biserică. Pentru că dacă nu se aude cuvântul lui Dumnezeu în biserică, dacă nu se află această mană cerească, dacă pierde de tot sămânța vestirii evangheliei, atunci este o foame, care face să moară nu trupuri, ci suflete, și moartea sufletelor este munca iadului».

Preoțimea noastră cultă nu va putea să conștie nici cu punctul de vedere, sprijinit pe câteva cuvinte ale episcopului Simeon din Tesalonic, care înainte cu 500 de ani își exprima față de preoții timpului său temerea, că nu ar fi «*învațuți cu știință*», și prin urmare îi sfătuia să fie cu mare atenție în propoveduirea cuvântului «ca nu cumva neștiind ce trebuie să facă și să zică, să se pomenească căzuți îndată în hula oamenilor.» (Tel. Rom. nr. 81/1915.)

Preoții noștri de azi, după ce învață și se pregătesc pentru cariera lor câte 15—20 ani, percurgând cursul învățăturilor elementare, secundare și superioare, unii trecând chiar și prin academii și fiind împodobiți cu titlul de *doctori în sfânta teologie*, ar fi în drept să se simtă jigniți, dacă cineva ar afirma pespre dânșii, că nu sunt «*învațuți cu știință*» ori ar îndrăzni sub raportul pregătirii și al științii lor, să-i pună pe aceeași treap-

tă cu preoții lui Simeon Tesalonicianul de acum 500 de ani, cari de bună seamă n'au avut prilej a se adânci în știința teologică prin atâtea cursuri seminariale și academice, ca preoții zilelor noastre. Din acest motiv temerea exprimată de Simeon Tesalonicianul ar putea să dispară azi cu totul, dacă considerăm, că s'au luat atâtea măsuri severe, ca în clerul nostru să nu mai poată strabate ignoranți, cari «rătăcesc neștiind scrip-turile».

În ce privește avertizarea lui Simeon Tesalonicianul, că preotul «trebuie să aibă multă evlavie și multă credință» trebuie să spunem, că toată lumea și înainte de părintele Simeon din Tesalonic și de atunci încoace a considerat și consideră aceste însușiri ca niște cerințe din cele mai elementare și indispensabile, pentru oricare preot. Dar numai atâta nu este de ajuns. Ce folos pentru obștea credincioasă, dacă preoții ei vor avea credință și evlavie multă, însă o vor păstra aceasta numai pentru ei înșiși, fără a-și da silința s'o facă lucrătoare și roditoare de fapte duhovnicești, a căror binecuvântare să se reverse asupra tuturor credincioșilor! Sfânta Scriptură ne spune, că oricât de multă ar fi credința «*dacă nu are fapte, moartă este întru sine...*» din fapte se îndreptează omul, iară nu numai din credință... *«ca precum trupul fără suflet mort este, așa și credința fără de fapte moartă este.»* (Ap. Iacob. sob. carte II. 17, 24, 26) Și ce fapte mai poate lumea aștepta dela preotul, care neglijează a-și îndeplini datoria sa de căpetenie: predica? Și mai trist este când, preoți împodobiți nu numai cu multă credință și evlavie, ci și cu multă știință, caută fel de fel de pretexte spre a-și justifica indolența și a bagateliza pe colegii lor harnici, cari ostenesc cu vreme și fără de vreme întru propoveduirea cuvântului, ferindu-se a cădea și ei în păcatul indolenței și a se face nevrednici de chemarea lor. Căci — după cuvântul Scripturii — «celui ce știe a face bine și nu face, păcat este lui». (Iacob IV. 17). Deci față de toată credința, evlavie și știința preoților, cari nu-și îndeplinesc datoria de predicatori, se pot aplica cu tot dreptul cuvintele din *prefața Bibliei dela 1688*: «Precum avuția cea închisă nu este avuție, așa încă la biserică talanturile cele duhovnicești, când nu se dau dela unii la alții, nu se zic talanturi. — Grădina închisă și fântână peceluită, — ce folos este dela amândouă?»

De aceea oricine dorește să aibă idee clară și sănătoasă despre chemarea preoțescă, trebuie să știe înainte de toate, că *înșiși Sfânta Scriptură cere dela preot mai mult, decât cerea episcopul Simeon din Tesalonic dela preoții săi din secolul XV*. Pe lângă credință, evlavie și știință, Scriptura mai cere ca «*preotul să fie puternic și a îndemna întru învățătura cea sănătoasă și pe cei ce grădesc împotriva a-i certa, căci nesupuși, vorbitori în deșert și amăgitori sunt mulți*». (Ap. Pavel către Tit c. I. v. 9—10).

De aceea are multă dreptate unul din cei mai vrednici preoți cateheți ai bisericii noastre, când pretinde, ca «*credința noastră adevărată să fie mai activă și mai energică! Toate acțiunile, ca și toate suferințele, totdeauna să le aducem în legătură strânsă cu puterea și cu voia lui Dumnezeu*». («Biserica și Școala», 1915 p. 234).

Această activitate și energie a credinței noastre adevărate nu se va putea pe altă cale mai cu efect poțentă, decât prin predici bune, cari să fie în gurile preoților noștri — după cuvântul psalmistului — ca niște săbii în mâinile lor. (Ps. 149 v. 6.)

Războiul.

Au făcut mari sforțări Rușii în zilele din urmă, ca se împedecă înaintarea trupelor noastre din Galiția și a trupelor germane de pe la Vilna, dar cu toate că se aflau în preponderanță însemnată, rezistența lor a fost zdrobită. În Galiția mai ales lupta a fost foarte crâncenă. A fost dată pe unele locuri pept la pept, prin tranșee, dar dușmanul a fost pretutindenea respins. Armata lui Hindenburg încă a scos pe dușman din mai multe poziții și pe unele locuri a înaintat până la linia ferată Vilna-Dünaburg-Petrograd. A făcut 3300 de prizonieri. Armata principelui Leopold de Bavaria e în urmărirea dușmanului. Și ea a făcut peste o mie de prizonieri. La frontul italian au fost earăși atacuri vehemente din partea dușmanului, dar toate au fost respinse. Într'un loc artileria italiană a deschis un foc nebun asupra infanteriei proprii. La frontul dela apus Nemții au luat cu asalt mai multe poziții dela Francezi, au capturat 50 mitraliere, 48 aruncătoare de mine, 100 de aeroplane mari și au făcut 2050 de prizonieri. Dela Dardanele nici o știre mai însemnată.

Reforma învățământului secundar.

De preotul Ioan Dandea.

(Urmare.)

Cine voește să cunoască originile limbii românești, dacă nu are accesă specialitate, o poate face din cercetările specialiștilor, iar frumsetile și psihologia limbii române o poate afla din monumentele literare artistice și populare.

Cine voește să se specializeze în limbile clasice, o poate face la universități, unde tot așa de ușor se învață și limba hebraică veche, limbile orientale, ear marea majoritate poate cunoaște cultura clasică prin mijlocirea limbii materne.

Pentru acești puțini, marea majoritate ese din gimnaziu cu idei confuze, palide despre cultura clasică, câștigate și acelea prin traduceri făcute pe apucate din câte un autor fără sistem, fără a cunoaște măcar scrierea din care se fac traducerea, nu amănunțit, dar nici în liniamente generale. Nu cunoaște importanța culturai clasice, ideile dominante, principiile morale, filozofice, științifice, artelor, viața socială. Nu cunoaște înțelesul adănc al mitologiei clasice, legătura dintre cultura clasică și cea modernă.

Care dintre studenți a cetit oare în original vre-o operă întregă din ale lui Aristotel, Plato, Cicero, Seneca etc. așa ca să o înțeleagă deplin? Pentru imensa majoritate a studenților operele celor mai mari genii ai anticității clasice sunt o carte peceluită cu 7 peceti și scrisă în o limbă neînțeleasă, dacă cumva nu le-a cunoscut prin mijlocirea unor traduceri moderne bune.

Oare studiul limbilor clasice, memorizarea versurilor greco-latine, să nu aibă cumva binefăcătoarea înrăurire de-a întări și desvolta memoria?

Nicidecum! Memorizarea formelor gramaticale, sintactice și a versurilor neînțelese, sau greșit înțeles, poate întări memoria mecanică, care e numai de puțin folos. Aceasta se constată pr'n faptul, că dacă elevii au nefericirea de a-și însuși mesteria de învățământ în mod mecanic, însărând cuvânt de cuvânt, fără considerarea nexului intern al ideilor ce reprezintă, învățământul acela pe lângă aceea, că rămâne sterp, neputând odrăsi din el nici o cultură spirituală mai înaltă, dar și pentru viață nu dă decât un capital ce se arată străin chiar și fata de posesorul lui (Psihologia Empirică de I. Popescu, pag. 106 și 107). Memoria logică e de folos pentru cultura spirituală, iar aceasta se poate întări și desvolta numai prin reproducerea acelor idei, pe cari le pricepem după legătura lor internă „pentru că în adevăr, numai ceea ce pricepem știm, și numai ceea ce știm, putem să ținem în minte mai bine” (op. cit. I. Popescu, pag. 107). Iar priceperea aceasta o putem avea numai în limba maternă. Deci numai prin limba maternă se întărește și desvolta memoria.

Din cele zise urmează dela sine, că cultura clasică nu poate fi eliminată din învățământul secundar educativ, căci s'ar rupe o verigă din lanțul culturai umane; dar această cultură ar trebui să se împărțesească studenților în limba maternă română, ca toți să se facă părtași de comorile neprețuite ale culturai clasice; atunci această cultură s'ar putea introduce cu mult folos

chiar și în școlile reale. Acest învățământ ar trebui făcut pe baza traducerilor românești făcute de bărbați bine pregătiți spre acel lucru, cari să redie deplin și adevăratul înțeles al ideilor și simțirilor.

Folosul acestor traduceri nu îl neegă, ci cu cuvinte clare îl chiar arată prof. univ. A. Cuza în opul citat, pag. 75 unde scrie: „Trăind aici despre valoarea artistică a traducerilor, e bine înțeles, că nu voim să micșorăm valoarea practică mare pe care o au ca singur mijloc de cunoaștere a operei literaturii universale pentru imensa majoritate a acelor, cari nu cunosc limbile streine. De aceea ar fi de dorit, ca traducerea în limba maternă a scrierilor celor mai însemnate să fie pe cât mai numeroase. Și e o gravă lacună, că nu sunt”.

În timpul actual se luptă pentru înțelegerea învățământului real-matematic, care se năzuiește să imoingă pe planul al II-lea studiul clasic, desi adevărata educațiune se face prin o potrivită armonie a ambelor ramuri ale învățământului. Din această luptă s'au născut școlile reale, ear în unele gimnazii s'au eliminat limbile clasice, tolocuindu-se de multeori nepotrivit cu alte obiecte de învățământ, ear nu cu cultura clasică, cum ar fi trebuit.

Dintre toate obiectele învățământului real matematic, cel mai mare pond trebuie să se pună pe limba română, că singurul mijloc de a cunoaște esact și pe deplin cultura națională și umană. Ca obiect de învățământ limba română se împarte în: gramatică, sintaxă, poetică, retorică, literatură și istoria literaturii. Gramatica și sintaxa sunt lucruri prea grele pentru mintea fragedă a copiilor din clasele prime gimnaziale, pentru că tratează lucruri abstracte fără legătură cu viața. Principiul pedagogic cere să se învețe deodată cu cetitul pieselor de lectură. În clasa primă și a doua gimnazială ar fi mai potrivit să nu se învețe de fi gramatica și sintaxa, ci elevii să critească piese literare de caracter pronunțat educativ, ca să învețe să cetească corect, să reproducă liber și corect cele cetite personal și auzite din cetitul altora, să facă lucrări în scris acasă și în școală cât de multe. Să se exerciteze memoria prin memorizarea de versuri. Elevii sub conducerea profesorului să facă esegaza cuvintelor după înțelesul lor, adică să caute acele idei și simțăminte a căror semn văzut sunt cuvintele, să se cerceteze după obiectele a căror reprezentare abstractă sunt noțiunile, ideile. Prin exerciții se lămuresc și limpezesc ideile elevilor, se dedau la aprofundare, li se desvoltă judecata. Gramatica și sintaxa ar trebui să se învețe numai după ce s'au făcut studii pregătitoare îndestulitoare. Stilistica, noetica, retorică, istoria literaturii se pot studia la o altă, pe baza literaturii, deoarece și copiii când vorbesc, nu vorbesc altcum decât în ziceri și nici decât odată întrebunțând numai substantive, altădată numai verbe sau alte părți ale vorbirii.

Tot un asemenea mod de gândire ne îndreptățește a sustinea, că și literatura este posibil a o treca în legătură cu stilistica, fără a se abate cătuși de puțin dela scopurile pe cari le urmăresc aceste două științe. Ocupându te cu un autor, la acesta înveți a cunoaște și gândirile lui și simțămintele și modul lui de a vedea în timpul în care a trăit, și dacă este o persoană mai marcantă, poți să cunoști din el și spiritul de care era străbătută societatea națiunii sale, sau peste tot societatea omenească a timpului în care el a trăit; poți să găsești încă o mulțime de întorsături de stil, de deosebite nuanțe, poți să îți ie însușești, și prin deprinderi scripturistice asupra modului de gândire și simțire și-ai ajuns și scopul urmărit de stilistică.

Tractarea aceasta are înă deosebitul avantaju de a fi contribuit la desvoltarea puterii spirituale a elevului, purându-l pe acesta în continuă activitate, care este de cea mai mare valoare chiar și pentru greutățile vieții, de cari nu se poate feri nici un murtor (Idei Pregătitoare în Pedagogie, de Dr. Petru Șpan, pag. 84 și 85.)

Mult folos la acest studiu au elevii de lectură privată bună, bine făcută și bine asimilată. Dar atât această lectură cât și cea din școală, trebuie făcută din autori buni, și anume trebuie cetite numai acele piese de lectură, cari au caracter educativ mai mult sau mai puțin pronunțat, însă netendentioase, cari oarecum silit fac morală, ci morală să iasă la iveală liber, în mod natural. Dacă nu sunt astfel de cărți potrivite scrise românește, să se traducă din limbile în cari se află! Căci mai de prețuit e un elev, care în decursul vieții sa'e școlare, atât în școală, cât și afară de școală, a cetit numai cărți cu conținut religios-moral, având caracter educativ, fără mare valoare artistică, față de acel elev, care a cetit cărți de o mare valoare artistică, dar de o mai puțină valoare sau chiar fără valoare educativă. Acele cărți, cari nu au caracter educativ, nu trebuie date în mâinile elevilor, căc-

numai corump sufletele tinerilor neexperți, dar plini de viață și cu imaginațiunea aprinsă. Sunt cărți artistice, cari nu fac alt serviciu tinerilor, de cât le atâță și mai tare imaginațiunea aprinsă, — le desvoltă instinctele animalice făcându-le să treacă în esecse cari pătează curățenia sufletească și trupească a tinerilor, podoaba cea mai aleasă a unui suflet nobil. Aceste cărți deschid calea spre apăsări rele, a căror intrupare e imoralitatea. Aceste omoară în tinăr ori ce idealism orice energie de muncă, dorință de a fi mai bun, de a se jertfi pentru altul, produc s'chimnosiri chiar în notiunile morale, cari sunt baza adevăratei și fericitei vieți sociale.

Mai ales cărțile de cuprins *erotic* ar trebui scoase cu desăvârșire din bibliotecile școlare de ori ce categorii. Dar mai ales din bibliotecile școlare secundare, cari au menire educativă. Aceste cărți cauzează imoralitatea cea mai scârboasă de care e rusă și vorbi.

Aceste cărți, fie autorul lor cât de renumit, valoarea lor artistică literară cât de mare, nu trebuie tolerate în o bibliotecă menită educațiunii. Elevul dacă nu le află în biblioteca școlii, cu greu le află într'alt loc. Ear dacă s'a făcut în jurul elevului prin cărțile educative o atmosferă morală sănătoasă, cu greu vor influența asupra lui curentele imorale. Influența aceasta nu va fi așa de stricăcioasă, deși e destul de puternică. În mod clasic tractează această chestie fi'ozoful moralist *I. Payot* în minunata sa carte *Educația voinței*, care ar trebui să fie un normativ atât pentru profesorii educatori, cât și pentru elevii lor. După ce arată rolul instinctului sexual în viața tinerimii, influența lui asupra inteligenții și a bunei stări sufletești și trupești, care e provocată de cauze fiziologice, — trece la cauzele morale sociale, despre cari scrie: De aceea e o nenorocire foarte mare, că în această luptă deja atât de anevoioasă — în care această trebuință e intrucâtva biciuită, atâțată de o mulțime de cauze, care transformă câte odată îmboldirile aceste într'o izbucnire de nebunie furioasă de neînfrânt, care te poate face să săvârșești fapte de smintit, criminale, — în loc să fie sprijinit, încurajat de mediul în care trăiește, studentul nu găsește decât îmboldiri cari îl împing să capituleze.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

Impăratul cătră femei. Sub numirea *Fondul Impăratului Wilhelm* femeile din Germania au pornit o colecție, care a dat până astăzi un rezultat de aproape cinci milioane de mărci. Impăratul Wilhelm a trimis dela cartierul general o scrisoare cătră comitetul fondului, laudând spiritul de jertfă și activitatea patriotică și nobilă, prin care femeile germane caută să îmbunătățească soarta soldaților duși la război. În scrisoarea sa împăratul declară, că fondul îl va întrebuința în folosul invalizilor războiului și în al orfanilor rămași după cei căzuți pe câmpul de onoare.

Noul director al teatrului național. Domnul *Alexandru Mavrodî*, prim redactor al ziarului „Viitorul” din București, a fost numit director al teatrului național din capitala României.

Concert în favorul invalizilor întorși din război. Duminecă în 19 Septembrie n. după prânz la 6 oare se va aranja, din inițiativa „Reuniunii de cântări”, în sala festivă a muzeului „Asociații unii”, un concert în favorul invalizilor întorși din război. Concursul binevoitor l-au promis d-na *Veturia Trileanu*, d-soara *Ana Voileanu*, d-l *Ionel Origan*, voluntarul *Wana* și un *cuartet de muzică bisericască*. Locurile de 2 și 1 cor. precum și staturile de 50 fl. se vând, începând de Joi, la Librăria arhidiecezană str. Măcelarilor 45. Programul: 1. I. S. Bach: 3 Preludii și fugă, d-soara *A. Voileanu*. 2. Schubert: a) Nur wir die Sehnsucht kennt, b) Voi care plângeți, duete cântate de d-na *V. Trileanu* și d-l *I. Crișian*. 3. Dvorak: Partea a doua din concertul pentru cello, de *G. Wana* și *Ana Voileanu*. 4. *Siegfr. Wagner*: Aria Iisus din opera „Sonnen-Ilmmen”, d-na *V. Trileanu* și *R. Wagner*; Cântarea I a lui *Wolfram*, de *I. Crișian*. 6. *Hubic*: Lăudată, cvartct.

Nou medic român. D-nul *George Lozar*, o g'ner din Apoldul mare (com. Sibiu), absolvent al facultăților de medicină din Budapesta, Heidelberg și Paris a fost promovat Sâmbătă în 11 Septembrie r. doctor în științele medicale la universitatea din Budapesta.

Distincție. Părintele *Ioan Budoiu* din Câmpul Surduc, tractul Ilie, a fost distins din partea Excelenței Sale, în at'preasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, cu dreptul de a purta brâu roșu.

Decorat după moarte. În una din luptele grele, date în Carpați și în Galiția, în primăvara anului acestuia a căzut, murind moarte de erou, fostul secretar de stat *Désy Zoltán*, om de 53 de ani, intrat ca voluntar la miliție, la începutul războiului. A murit ca locotenent la g'otași. Monitorul oficial aduce acum știrea, că Majestatea Sa a decorat cu un ordin înalt pe eroul mort pentru patrie, ale cărui rămășițe pământești vor fi aduse acasă și înmormântate cu solemnitate.

Biserica în tren. Corespondentul din Petersburg al ziarului „Socolo” raportează, că dela începutul războiului cartierul general rusesc a fost aranjat într'un tren, în care se află și o biserică, împodobită cu icoane de mare preț ale Preacuratei Fecioare Icoană s'au așezat în acea biserică portativă la dorința expresă a țarului și li se atribuie în cercurile militare putere făcătoare de minuni.

† Ioan Ciocan. Corpul profesoral dela gimneziul superior fundațional din Năsăud anunță astfel moartea deputatului dietal *Ioan Ciocan*. Cu inima adânc îndurerată anunțăm tuturor prietenilor și cunoșcitorilor, cu iubitul și neuitatul *Ioan Ciocan*, fost director al gimnazului superior fundațional din Năsăud, director și președinte al fondurilor g'rațioase din districtul Năsăudului, profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta în pensiune, deputat dietal, cavalier al ordinului Francisc Iosif, membru fondator al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român și al Societății pentru fond de teatru român etc. etc. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Luni în 6 Septembrie n. a. c. în sanatoriu „Park” din Budapesta, după ce viața întregă și-a dedicat-o intereselor fondurilor și ale institutelor culturale din fostul district al Năsăudului și tuturor cauzelor mai însemnate ale neamului nostru. Osemintele scumpului defunct au fost așezate spre odihnă vecinică în cimitirul greco-catolic din Năsăud, Joi în 9 Septembrie n. la 1 oră d. s. Amintirea-i binecuvântată va rămânea neștearsă în sufletele colegilor, elevilor și ale tuturor, cari l-au cunoscut și apreciat. Dumnezeu să-l odihnească în pace și să-l așeze în lăcașul celor drepți. În veci amintirea lui!

† Romulus Suceava student în cl. a VII-a gimnazială, fiul preotului *Isidor Suceava* din Buduș, după un morb greu și îndelungat, Sâmbătă în 11 Septembrie 1915 la 8 ore seara în etate de 19 ani și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului. În mormântarea s'a săvârșit Luni, în 13 Septembrie 1915, la 2 ore p. m. în cimitirul g. or. rom. din Buduș. Odihnească în pace!

Invalizii noștri. Sâmbătă demineata au sosit în gara de vest a Budapestei 68 soldați invalizi, trimiși acasă din Rusia. Au plecat întregi, sănătoși, cântând și cu flori la chipiuri, — și s'au întors în țară frânți și ciurgăriți. Despre tratamentul rusesc spun, că a fost cât se poate de prost. Numai între medicii au dat și de oameni cu inimă și cultură europeană. Intre cei sosiți Sâmbătă găsim următoarele nume românești: *Vasile Megeșan*, *Gruia Bardac*, *Iosif Arion*, *Panta Babeș*, *Solomon Horga*, *George Șdic*, *Ion Pleșca*, *Simeon Șutu*, *Vasile Drăucei* (Drăguș?), *Virgil Murășanu*, *Ladislau Dominan*, *Adam Manciu*, *Ioan Varga*, *Andrei Pivacar*, *Ion Iite*, *Vasile Balet*, *Grigore Oloșavțan*, *George Moga*, *Ilie Perci*, *Petru Corpoș*, *Andrei Hatos*, *George Todor*.

Și-a recăpătat vederea. Un caz miraculos s'a petrecut la torpilarea vaporului englez *Hesperian*. De pe bordul vasului a căzut în valuri un călător orb din Canada. Nenorocitul a încercat să scape înotând. Sfortarea extraordinară și agitatea neobișnuit au avut de efect, că orbul dintr'odată și-a redobândit vederea. Canadianul a înotat cam cinci sute de metri, pe urmă a fost salvat și transportat la Queenstown.

În interesul invalizilor. Pe șerma invalizilor ologi sau paralizici s'au instalat stabilimente de cură, *ateliers* pentru construirea de membre și școale de invalizi. Scopul stabilimentelor de cură este, ca ostașii răniți în război și ieșiți ca paralizici din spital prin o cură operativă, prin gimnastică rațională și prin băi să se restaureze pentru ei putea căștiga pâinea de toate zilele. În atelere au să fie provăzuți cu membre artificiale soldații, cari în actualul război și-au pierdut un membru al corpului. În școale se urmărește scopul, ca soldații, cari în urma paraliziei sau a s'chilăviri sunt incapabili a și continua meseria avută înainte de război, să fie pregătiți pentru o profesiune potrivită a puterii lor actuale. — Toți cei ce doresc a fi primiți în unul din aceste stabilimente, să se arunce la cancelaria episcopalească a orașului nostru în casa magistratului.

Pentru viitorul parlament italian. Din Roma se vestește, că în aula noului parlament s'au pregăt' locuri pe seama deputațiilor, cari au să fie aleși în *Istria* și în *Tirolul sudic*. Așa se îmbată publicul italian cu apă rece, după ce rapoartele lui *Cadorna* fac impresie tot mai suspectă.

Anunț. Conform ordinului ministerial s'au luat măsuri, ca unele acte și însemnări, aflătoare la oficiul parchetului din Sibiu, să nu se mai păstreze, în considerare că sânt neechite. Procurorul reg. din orașul nostru invită persoanele interesate, care doresc se aibe unele din aceste acte, sau voiesc să li se păstreze și mai departe, să și înainteze rugarea motivată în termen de o lună, adică până în 15 Octombrie r. 1915. Actele, despre care e vorba, se rapoartă la afaceri criminale, disciplinare, prezidențiale și economice, la registre și însemnări.

Falimentul fortărețelor. Senatorul francez *Humbert* a scris un articol sub titlul *Falimentul fortărețelor*, în care încearcă să dovedească prin numeroase pilde din războiul actual, că locurile fortificate nu plătesc nimic, ba sânt deadreptul primejdioase. Experiențele dobândite anul trecut în expedițiile din Belgia și din Franța sânt confirmate prin curăririle din Polonia rusească. Resistența fortăreței oprește înaintarea dușmanului, dar numai prin extraordinare jertfe de oameni și material. Repede ocupare a cetăților se atribuie activității tunurilor grele germane. Rușii s'au luptat luni întregi pentru *Przemysl*, recăpat apoi în câteva zile de dușman. Comanda germană a cunoscut de sigur deprețierea fortărețelor. Comanda franceză ar trebui să ducă la front toate tunurile din forturi.

Animale răpitoare. În pădurile răsăritene ale Bhorului s'au sporit animalele răpitoare și primejduse averta locuitorilor. Cărduri mari de porci sălbatici se coboară noaptea în hotarele satelor și pustiesc ogoarele de cucuruz. O vânătoare oficială se așteaptă fără întârziere.

Despre Vilna. Serie *Rieci*: O masă uriașă de refugiați dela *Vilna*, parte cu trenul, parte cu trăsurile, parte pe jos a inundat orașul *Miosc*. În lipsa transportului de alimente, s'a scumpit grozav traiul. Pâne abea se capătă. Zăhăr nu se mai găsește. Magazinele de căpătenie și-au dus proviziile în interiorul țării. Fabricile, în lipsa mașinilor transportate în alte locuri, stau goale. Teatrele, cafenelele, cinematografele s'au închis. Imbulzeala pe la gări nu se poate descrie. Publicul se agită la culme. Comunicația poștelor și telegrafului este întreruptă. Clopotele și monumentele *Vilnei* sânt adăpostite la *Moscova*. Zărele abea mai apar. Baniile mărunti au dispărut. O călătorie cu trăsura costă 250 ruble la o depărtare de 160 verste. Tunurile, îndatăce s'a înserat, se aud fără încetare.

Bioscopul Apollo. Mercuri și Joi în 15 și 16 Septembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: *Polidor* și *uriașul*, umoristic. Curielul de război, actualitate. Extradare extraordinară, tablou din viață în 2 acte. Răsunare nenobilă, dramă criminală în 3 acte. *Aventura lui Tomny*, comedie americană.

Note și impresii.

Din înțelepciunea altora. Binefăcător este omul care dă bucuros, nu acela care dă mul'.

Banii cel noi de nickel. Dintr'o con-vorbire:

— Pentru ce au culoare galbînă banii cei noi de nickel?

— Pentrucă sânt mestecați probabil cu făină de cucuruz.

Una-alta. Ziarul *Foiaș Poporului Român* din Budapesta tipărește o scrisoare de protestare contra preoților români greco-catolici dela *Alba Iulia*. În această scrisoare se plâng 120 de români greco-catolici din *Bistrița*, și alții sub arme la cursul de pionieri în *Alba-Iulia*, că preoții lor din acest oraș nu se interesează de trebuințele sufletești ale militarilor români sosiți din alte ținuturi.

Numitul ziar din Budapesta face următorul comentariu:

„Supunem această scrisoare în deosebi atențiunii prea onoratului domn protopop *Teculescu*, cunoscut ca român de inimă și iubitor de dreptate, — și nu reținem că dsa va implini ruga celor 120 români din *Bistrița*, doritori de a se ruga Domnului în limba și biserică românească.”

Până aici confratele.
Părintele protopop *Ion Teculescu* dela *Alba-Iulia* cam greu va putea împ'ini ruga românilor greco-catolici dela *Bistrița*, cari

în scrisoarea publicată nu i se adresează lui, ci altora din întâmplare mai competenți în materie.

Țarina. Ziarul polonez *Czas* publică o caracteristică a soției țarului, zicând între altele următoarele:

În contrast cu soacra sa războinică, țarina *Alexandra Feodorovna* (numele acesta îl are, decând a trecut la ortodoxie) se distinge prin blândete și fire împăciuitoare. Germană din naștere, fosta principesă *Alice de Hessa*, a avut parte de educație engleză. Astfel suportă cu greu atmosfera rusească și intrigile curții imperiale dela *Petrograd*.

Imprejurimea nemijlocită a împărătesei se alcătuiesc din următoarele persoane: soțul său, lipsit de orice energie și ușor de intimidat; țarina văduvă, *Maria Feodorovna*, care se luptă pentru întâietate cu nora sa; unchiul *Nicolae Nicolaevici*, cu multă trecere, și alți câțiva mari duci.

Țarina, în asemenea împrejurări, suferă în tăcere și nu știe ce este mulțumirea și fericirea vieții. Decând cu revoluția după războiul ruso-japonez, sănătatea sa e zdruncinată, pe zi ce merge nervii ei slăbesc. Fantoma revoluției, frica pentru viața copiilor săi, îndeosebi pentru a celui mai mic, a viitorului țar, au desechilibrat-o. Femeea, sănătoasă și bine desvoltată ca spirit și fizic, a devenit isterică și își caută liniștea și salvarea uneori în izolare completă, altă dată în spiritism și în credințe deșerte.

Nervositatea extremă a țarinei explică înrăurirea enormă câștigată la curte de un om păcătos ca faimosul *Rasputin*, care prin misticismul său s'a impus atât de mult, încât țarul cu anevoie s'a hotărât să-l înlăture dela *Țarscoe Selo*.

Nimeni în Rusia nu regretă mai cumplit nenorocitul război, decât împărăteasa *Alexandra Feodorovna*. Totuși țarina nu se bucură de simpatia supușilor săi, — atât este asfizi de pronunțată ura Rusiei împotriva a tot ce este nemțesc.

Cărți și reviste.

Biserica Ortodoxă Română, nr. 4 din 1915 cuprinde: *Pastorală* P. S. S. episcopului de Argeș. Creștinul în vremile de acum, de arh'ereul *Teofil Ploesteanu*. Profetia și psalmul *Clementinele*, de *B. Mangăru*. Religionea și cultura, de *I. Mihalcescu*. *Lecțiune inaugurală* de *Dr. D. Demetrescu*. Biserica la români de peste hotare. Cuvânt la ziua sf. proroc *Ilie*, de *econ. P. Partenie*. Formular pentru decrete de protoerei. Ordin circular. Copie de pe raportul revizorului ecleziastic. *Donațiuni*. Liste persoanele, care au drept de vot la alegerea consistorului superior bisericesc în 1915. — Abonamentul la revistă face pe un an 12 lei, în străinătate. Adresa: P. S. Arh'iereu *Meletie Constanțeanu*, director al revistei, București, strada Principatele-Unite 60.

Nr. 615 și 868/1915.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru următoarele burse:

1. O bursă de K 300 din „Fundatiunea *Ioan Petran*”, pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile universitare din Cluj.

Cei împărțșiți cu această bursă vor fi obligați a lă parte la „Masa studenților academici din Cluj”.

2. O bursă de K 80 din „Fundatiunea *Radu M. Riureanu*”, pentru studenți români dela școale secundare (gimnezi și școale reale).

Cererile pentru aceste burse se vor înainta comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” (Sibiu—Nagyseber, str. Șaguna Nr 6) până la 30 Septembrie n. a. c., însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez;
b) certificat de sănătate;
c) certificat școlar pe anul 1914/15;
d) certificat că e înscris ca elev și urmează studiile, ca elev ordinar, în anul școlar curent;

e) certificat de pauperitate.

Bursele se vor da tinerilor, cari nu mai beneficiază și de altă bursă.

Se cere deci din partea petenților și o declarație în acest înțeles.

Cererile intrate după termenul indicat, nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din șd'ntele comitetului central al „Asociațiunii”, ținute la 10 Iulie și 11 Septembrie 1915.

Andrei Bârseanu
prezident.

Romul Simu
secretar substituit.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român” pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile noastre confesionale din comunele:

1. **Măierău**, cu salariu: dela comuna bisericască 600 coroane, ajutor dela stat 400 cor. votate, iar 200 cor. reclamate din nou, cuartir și grădină în natură.

2. **Idicel-sat**, cu salariu: dela comuna bisericască 600 cor., ajutor dela stat 600 cor., cuartir și grădină în natură.

De ajutorul dela stat au beneficiat învățătorii de mai înainte dela ambele școli.

Concurenții să aștearnă petițiile concursuale instruite cu documentele cerute de lege la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul de sus, și să se prezinte într-o Duminică ori sârbătoare la biserică spre a se face cunoscuți poporului.

Reghin, 27 August 1915.

Oficiul protopresbiteral al Reghinului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Duma
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Constituția

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistoriului arhidiecezan gr.-or rom. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în culoare roșie și vânată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale oricărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu:**

G. S. Petrow:

Calea spre Dumnezeu.

Contemplațiuni asupra Dumnezeirii și asupra adevărului divin.

Traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Ediția II.

Prețul 1 cor. + porto 5 fil.

La librăria arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Câteva constatări dureroase

și încă ceva cu prilejul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncovean** 15 August 1714 — 15 August 1914, de

Nicolae Borzea de Vist, protopop ortodox român, al tractului protopresbiteral Făgăraș, 1914.

Prețul 70 fileri. + porto 10 fileri.

Panihidă și dedicația

rostită cu prilejul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncovean**. Anul morții: 15 August 1714. Anul aniversării: 15 August 1914.

De un parohian.

Făgăraș, 1914.

Prețul 30 fileri. + porto 5 fileri.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: **Nepotul răsfățat**, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60
- Nr. 2. I. Neștrov: **Pribegii**, comedie din vicața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: **Tânărul editor**, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. —60
- Nr. 4. Ioan Lupean: **Bucoavna n'a învățat și umblă la însurat**, sau **Vlăduțul mamei**. —40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: **Carierele vieții**. Partea I. **Carierele economice, industriale și comerciale**. —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **38 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **27 cor.**

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orice mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Învieerea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Învieerea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Nașterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Nașterea sfântului Ioan Botezător
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezător

II.

- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumtru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Arhanghelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

IV.

- Arhanghelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumtru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					cor. foarte fine.
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	34-60	42-—	56-—	70-—	cor. foarte fine.
fine	26-60	29-40	46-20	56-—	72-50	23-10	27-30	40-60	49-—	65-80	20-30	23-80	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple	14-—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, ținichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orice fel de materii și de orice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile